

Abstrakt v českém jazyce

Problematika povinné mlčenlivosti bývá často v praxi podceňována jak samotnými zdravotnickými pracovníky, tak i jejich klienty. Ti si mnohdy neuvědomují, že jednání lékařů nebo personálu může být zásahem do jejich osobnostních práv. Přitom se ale s podobnými problémy můžeme setkat v každodenním styku, pouze už je považujeme za jakýsi standard. Jako příklad využiji mou zkušenost z posledních týdnů. Navštívila jsem ordinaci své praktické lékařky za účelem očkování, které není hrazeno z veřejného zdravotního pojištění. V čekárně již seděly dvě jiné pacientky. Po chvíli vyšla sestřička a pouze mezi dvěma se nás otázala, proč přicházíme k lékaři. Ani jedné z nás evidentně nebyla situace příjemná, jedna pacientka se dokonce zvedla a svůj problém sestře řekla potichu tak, aby jej ostatní neslyšeli. Ani mně nebylo příjemné, když se mě sestra nahlas zeptala, zda jdu "na tu žlutou". Těžko ale lze vysvětlovat v současném zaběhnutém systému zdravotnickým pracovníkům, že tento postup není vhodný a dokonce může být i právně napadnutelný. Také samotní lékaři stále význam lékařského tajemství podceňují, zejména pokud jde o léčení tzv. celebrit. Původně bylo mým cílem doplnit práci o jakýsi výzkum mezi lékaři a zdravotnickými pracovníky ohledně jejich zkušeností s institutem povinné mlčenlivosti, opakovaně jsem ale byla ujištěna o tom, že se sice všichni s tímto problémem potýkají denně, bojí se ale o něm mluvit, a to i v případě, kdy je anonymita zaručena. Pouze jeden lékař z Prahy se přímo přiznal k tomu, že povinnou mlčenlivost porušil tím, že ukázal snímky z magnetické rezonance jedné slavné osobnosti své bývalé přítelkyni. Byl pak velmi nepříjemně překvapen, když mu naznačila, že se jedná o porušení lékařského tajemství, o kterém by se mohla "někde zmínit". Až tato událost jej donutila hlouběji se nad povinnou mlčenlivostí zamyslet, a nadále ji dodržovat.

Změnu postoje zdravotnických pracovníků a zvýšení povědomí o právech pacienta by měla přinést nově chystaná zdravotnická reforma, která přesně vymezuje některé pojmy a stanoví přesně sankce na úseku správních deliktů za porušení povinné mlčenlivosti.

Práci jsem členila do celkem sedmi kapitol. V úvodní kapitole vymezuji pojem a význam povinné mlčenlivosti, ve druhé jmenuji hlavní prameny úpravy, a to jak na poli mezinárodním, tak i vnitrostátním. Třetí kapitola je věnována subjektům povinné mlčenlivosti. Následuje snaha o postižení obsahu povinné mlčenlivosti, což je dle aktuálně platné legislativy otázka poměrně složitá. Stejně tak je tomu i v případě výjimek z povinné mlčenlivosti (kapitola 5), které by napříště měly být novým zákonem o zdravotnických službách stanoveny přesněji, než je tomu doposud. Práce stojí na kapitole číslo 6, která se věnuje právní odpovědnosti při porušení povinné mlčenlivosti, přičemž důraz je kladen na

trestně-právní problematiku. Poslední kapitola se věnuje aktuálním otázkám a úvahám de lege ferenda.

Přestože jsem si vědoma, že tato práce velmi brzy pozbude své aktuálnosti vzhledem k chystané zdravotnické reformě, psala se mi velmi dobře. Problematika zdravotnického práva je, a bude pro mě velice zajímavá i do budoucna. Myslím si, že je velká škoda, že byť jsou naši zdravotničtí pracovníci ve světě vnímáni jako špičkoví odborníci, jsou také známí též svým mnohdy "lajdáckým" přístupem k právům pacienta - což je bohužel často první věc, které si pacient všimne. Považuji za úkol nás, právně vzdělaných osob, přispět ke zlepšení tohoto stavu.